

Електронне наукове фахове видання "Ефективна економіка" включено до переліку наукових фахових видань України з питань економіки (Категорія «Б», Наказ Міністерства освіти і науки України від 11.07.2019 № 975) [www. economy.nayka.com.ua](http://www.economy.nayka.com.ua) | № 8, 2020 | 27.08.2020 р.

DOI: [10.32702/2307-2105-2020.8.51](https://doi.org/10.32702/2307-2105-2020.8.51)

УДК 336.025:005

A. V. Buriak,

*к. е. н., доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування,
Навчально-науковий інститут бізнес-технологій "УАБС", Сумський державний університет
ORCID ID: 0000-0003-2954-483X*

V. V. Khorishok,

*студентка, Навчально-науковий інститут бізнес-технологій "УАБС",
Сумський державний університет
ORCID ID: 0000-0001-5564-1428*

ПІДХОДИ ДО ОЦІНЮВАННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ТА РЕЗУЛЬТАТИВНОСТІ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ФІНАНСОВОГО СЕКТОРУ*

A. Buriak

PhD in Economics, Associate Professor of the Department of Finance, Banking and Insurance of the Educational and Scientific Institute of Business Technologies "UABS" Sumy State University

V. Khorishok

*student of the Educational and Scientific Institute of Business Technologies "UABS"
Sumy State University*

APPROACHES TO EVALUATING THE EFFECTIVENESS AND EFFICIENCY OF STATE REGULATION OF THE FINANCIAL SECTOR

* Статтю підготовлено в рамках виконання науково-дослідної роботи молодих науковців на тему «Економіко-математичне моделювання механізму відновлення суспільної довіри до фінансового сектору: запорука економічної безпеки України» (номер держ. реєстрації 0117U003924)

У даній статті розглядаються проблеми визначення ефективності державного регулювання в монетарній та грошово-кредитній сферах. Досліджується система критеріїв і показників оцінки ефективності державного фінансового регулювання, а також розглядаються практичні аспекти застосування цієї системи. Визначено засади формування стратегії поведінки держави в умовах дестабілізації ринків, в особливості в кризовий та посткризовий період. Досліджено, що для отримання ефективного та рентабельного результату необхідно в розрахунках оцінки вивчити показники, що висвітлюють основні проблеми, що мотивують регуляторну політику, а також ті, що важливі для представників громадськості та уряду. Рекомендовано здійснювати подальші дії у певних сферах, щоб зменшити витрати, складність регуляторних заходів та зменшити небажані побічні ефекти. Також необхідно застосувати ту саму основу для оцінки відмінних результатів процесу, яких має на меті досягти регуляторна політика. Визначено основні принципи та постулати здійснення ефективної та дієвої політики щодо відновлення економічного стану. Досліджено, що згідно з практичними завданнями, існують чотири

основні концептуальні способи створення показників, які дозволять як поєднувати, так і порівнювати результати різних регламентів:

- коефіцієнти економічної ефективності;
- співвідношення доходів та витрат;
- чисті прибутки;
- рентабельність державних інвестицій.

Рекомендовано в кризових та посткризових умовах вчасно зорієнтуватися та вибрати найбільш ефективну та результативну методику стабілізації фінансового сегменту та загального економічного рівня в цілому в регіоні чи країні. На прикладі Великобританії можна простежити розгортання ілюстративного сценарію при появі нестабільних подій, що можуть спричинити загальний занепад економічного сектору. На основі заданих кризових умов провадяться заходи для посилення фінансових умов, в особливості підтримки основних торгових партнерів, відновлення ділової активності, збільшення процесу імпорту/експорту при падінні ризикових цін на активи, виникненні внутрішніх шоків, скороченні значимих торгів

This article considers the problems of determining the effectiveness of state regulation in the monetary and monetary spheres. The system of criteria and indicators for assessing the effectiveness of public financial regulation is studied, as well as the practical aspects of the application of this system are considered. The principles of forming the strategy of state behavior in the conditions of market destabilization, especially in the crisis and post-crisis period, are determined. It is investigated that in order to obtain an effective and cost-effective result, it is necessary to study in the evaluation calculations the indicators that highlight the main problems that motivate regulatory policy, as well as those that are important for the public and government. It is recommended that further action be taken in certain areas to reduce costs, the complexity of regulatory measures and reduce unwanted side effects. It is also necessary to use the same framework to assess the excellent results of the process that regulatory policy aims to achieve. The basic principles and postulates of implementation of effective and efficient policy on economic recovery are defined. It is investigated that according to practical tasks, there are four basic conceptual ways of creation of indicators which will allow both to combine, and to compare results of various regulations:

- coefficients of economic efficiency;
- the ratio of income and expenses;
- net income;
- return on public investment.

It is recommended in crisis and post-crisis conditions to orient in time and choose the most effective and efficient method of stabilizing the financial segment and the general economic level in general in the region or country. The example of the United Kingdom can be traced to the development of an illustrative scenario in the event of unstable events that could lead to a general decline of the economic sector. Based on the given crisis conditions, measures are taken to strengthen financial conditions, in particular to support major trading partners, resume business activity, increase the import / export process in the event of falling risky asset prices, internal shocks, and reduce significant trades.

Ключові слова: державне регулювання; ефективність; оцінка; критерії оцінювання; фінансовий сектор.

Key words: state regulation; efficiency; evaluation; evaluation criteria; financial sector.

Постановка проблеми. Починаючи з глобальної фінансової кризи, соціальні та політичні дебати дедалі частіше стосувалися заходів щодо ефективності регулювання та стабілізації роботи фінансових ринків. За останні десять років було здійснено численні реформи щодо регулювання фінансових ринків. Цей

процес був започаткований на міжнародному рівні і призвело до переробки Базельської регуляторної бази для банків. Більшість переглянутих Базельських правил було прийнято Європейським Союзом у формі єдиного банківського законодавства, що складається з Регламенту про вимоги до капіталу (CRR) та Директиви про вимоги до капіталу (CRD IV). Ці реформи були доповнені додатковими національними та європейськими заходами, спрямованими на регулювання фінансових ринків у розумний спосіб та співмірними з рівнем ризику. Основна мета цих заходів – вдосконалення фінансової стабільності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання державного фінансового регулювання є предметом постійної уваги вітчизняних і зарубіжних вчених. Роботи вчених і фахівців, зокрема, таких як Г. Атаманчук, О. Барановський, М. Білуха, О. Василик, Ю. Данилевський, О. Кулинич, В. Симоненко, І. Стефанюк, присвячені розгляду проблем, окремо від оцінки ефективності державного фінансового регулювання. Вони вивчають питання визначення оптимальних критеріїв для оцінки ефективності регулювання фінансового сектору. У той же час запропоновані методики досить складні і недостатньо систематизовані. Наявність великої кількості критеріїв (індикаторів) дещо ускладнює роботу по оцінці ефективності і не дозволяє досягти загальноприйнятого підходу, який вказує на певний рівень ефективності політики державного регулювання.

Постановка завдання. Дослідження теоретичних засад оцінювання ефективності державного регулювання фінансового сектору, а також методичне обґрунтування комплексу критеріїв і показників оцінки ефективності.

Виклад основного матеріалу дослідження. "Фінансова стабільність" визначається як умова, при якій фінансова система виконує свої належні функції в економіці, особливо в часи, коли виникають непередбачувані обставини, коли економіка перебуває під тиском або коли відбуваються структурні переходи. Ці функції включають розподіл фінансових ресурсів та ризиків, а також обробку платіжних операцій. Фінансові системи повинні бути стабільними, щоб належним чином виконувати свої економічні функції та сприяти сталому зростанню. Таким чином, поняття фінансової стабільності стосується фінансової системи в цілому і охоплює більше, ніж просто стабільність окремих суб'єктів, таких як банки та страховики (рис.1).

У міру прогресу впровадження реформ зацікавлені сторони, включаючи розробників певної політики, регуляторні та наглядові органи та компанії, все частіше хочуть знати, чи були досягнуті ці цілі. Важливо також знати, які витрати призвели до проведення реформ та чи спричинили вжиті заходи небажані побічні ефекти. З цією метою під час німецького головування у G20 у 2017 році країни G20 домовились про основи для оцінки наслідків фінансових регуляторних реформ. Використовуючи цю основу як базу для досліджень, проводяться регулярні оцінки реформ регулювання фінансової діяльності [2].

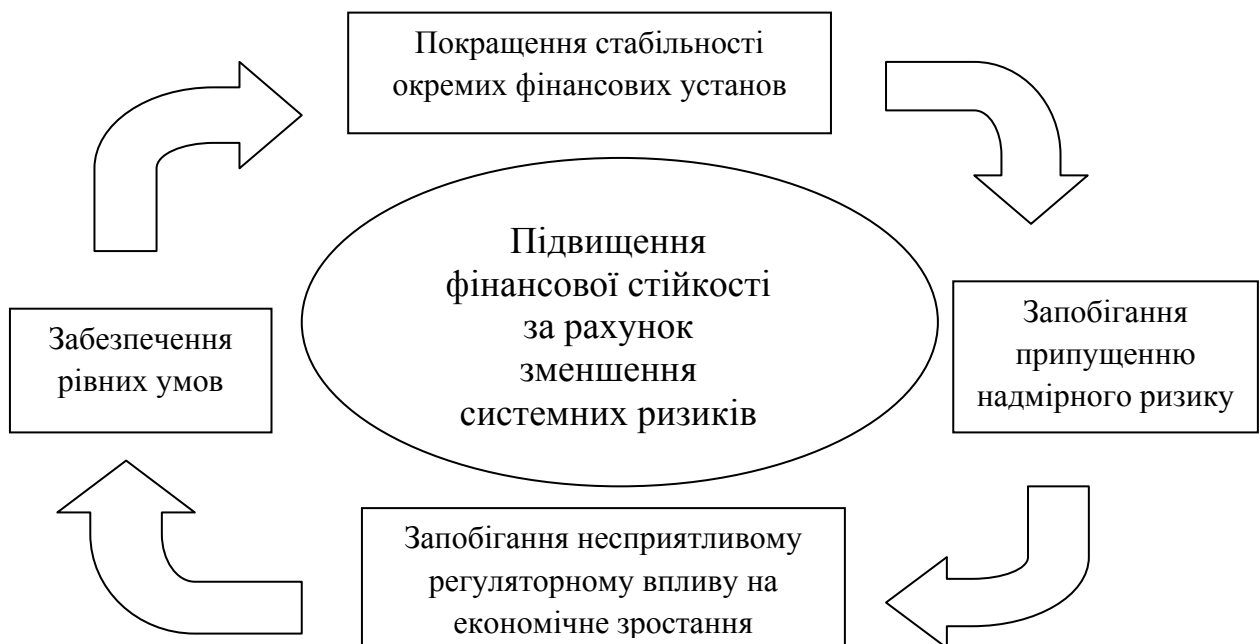

Рис. 1. Взаємозалежні цілі регулювання фінансової системи [2]

Для отримання ефективного та рентабельного результату необхідно в розрахунках оцінки вивчити показники, що висвітлюють основні проблеми, що мотивують регуляторну політику, а також ті, що важливі для представників громадськості та уряду. Щоразу, коли ви вибираєте показники, обов'язково потрібно враховувати мету оцінки та наявність актуальних і валідизованих даних. Мета будь-якої оцінки дослідження повинна стосуватися основних цілей регуляторної політики, що підлягає оцінці, та мотивації дослідження.

Користувачі рейтингу та вибір, з яким вони стикаються, в кінцевому рахунку матимуть значення при виборі використовуваних показників. Як зазначають європейські дослідники, слід зосередити увагу на виявленні потенційних користувачів впроваджених заходів ефективності, а потім на визначенні конкретних дій

для їх реалізації. Цілі конкретних нормативно-правових актів та обраної регуляторної політики можуть бути настільки ж різноманітними, як і проблеми, що мотивують регуляторне втручання насамперед. Тому, за відсутності конкретного питання, це обговорення показників регуляторної оцінки буде дещо абстрактним. Реальність полягає в тому, що при виконанні реальних досліджень з оцінювання обрані показники залежатимуть від регулятивних цілей та наявності даних, і як результат вибір може бути дуже нюансованим і навіть іноді суперечливим [5, с. 10].

Оцінка є емпіричною дослідницькою діяльністю, але вона має певні правові наслідки для осіб, які приймають рішення. Звичайно, для різних осіб, які приймають рішення, характерні різні проблеми. Оцінки будуть корисні для найбільш широкої аудиторії, якщо вони включатимуть показники, які демонструють якомога більше цих питань. Наприклад, деякі державні службовці схильні скорочувати наглядові дії, а інші можуть бути більше стурбовані наданням додаткових регуляторних заходів для захисту населення [5, с.27].

Основний процес вибору показників для подальших регуляторних дій та їх належної оцінки бере свій початок з визначення основних причин запровадження регуляторної політики. Очевидно, причини чи цілі будь-яких регуляторних дій будуть різними залежно від обсягу проблем, які необхідно вирішити.

Крім того, залежно від типу проблеми показники будуть змінюватися залежно від критеріїв оцінки. При прийнятті урядових рішень один або декілька із чотирьох широких критеріїв зазвичай використовуються при перспективному аналізі вибору між різними варіантами регулювання:

– Вплив / ефективність. Наскільки кожен варіант регулювання змінить цільову поведінку або призведе до покращення умов?

– Ефективність витрат: скільки коштуватиме кожен варіант для такого рівня поведінки або зменшення проблем? Альтернативний спосіб запитати про економічну ефективність: яка одинична вартість кожного варіанту?

– Чисті прибутки / ефективність: Коли позитивні та негативні наслідки вибору політики можна монетизувати, ви можете порівняти їх шляхом обчислення чистої вигоди, тобто віднімання витрат від доходів. Аналіз витрат і доходів може відповісти на питання: Який варіант призведе до найвищої чистої вигоди? Варіант із найбільшими чистими вигодами буде найефективнішим.

– Справедливість / справедливість розподілу: Зважаючи на те, що різні варіанти впливатимуть на різні групи людей по-різному, одні спричинятимуть більше витрат, а інші отримуватимуть більше вигод, критерій справедливості враховує, який варіант забезпечить справедливий розподіл наслідків [5, с. 17].

І економічність, і ефективність є загальноприйнятними, але не загальновизнаними критеріями оцінки регуляторних варіантів.

Для визначених цілей важливо визнати, що незалежно від використовуваних критеріїв перспективний аналіз впливу також може бути використаний для оцінки норм після факту. Таким чином, оцінка показників схожа з критеріями прийняття рішень - вона використовується лише на зворотному рівні після введення в дію регламенту

Процес обробки та опрацювання суттєвих міркувань на основі вибору показників регуляторної ефективності та оціночних досліджень, мотивується прагненням використовувати результати дослідження, які можуть вплинути на ухвалення вагомих нормативно-законодавчих рішень чи відповісти на важливі питання, таких як:

1. Чи слід застосовувати нормативно-правову та регуляторну політику, що стосується однієї проблеми, для вирішення тієї самої проблеми в іншій юрисдикції або подібних проблем в тій же юрисдикції?
2. Чи слід докладати зусиль для внесення змін чи прагнення до вдосконалення регуляторної політики?
3. Чи існують конкретні типи регуляторних інструментів, які працюють краще, ніж інші? Якщо так, то за яких умов?

Без сумніву, багато людей думають, що мають відповіді на ці питання. Але без проведеного за ними проведеного оціночного дослідження такі відповіді матимуть мало емпіричної основи для завоювання впевненості у політиків [5, с. 24].

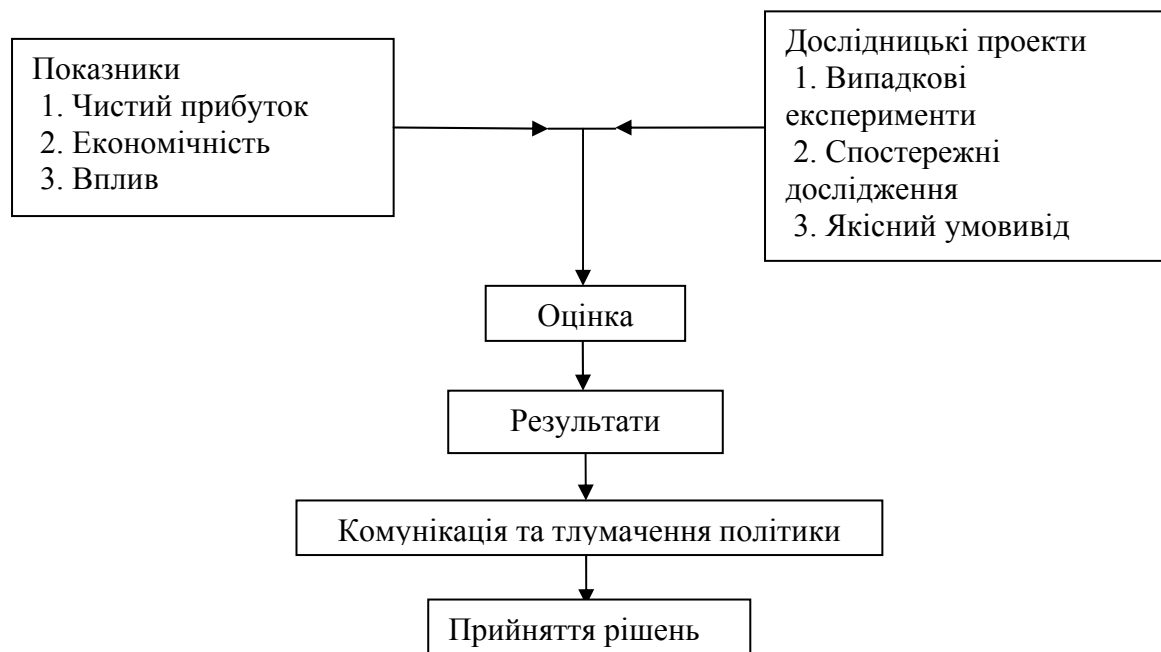

Рис. 2. Комплексна основа для оцінки та прийняття рішень [5, с. 48]

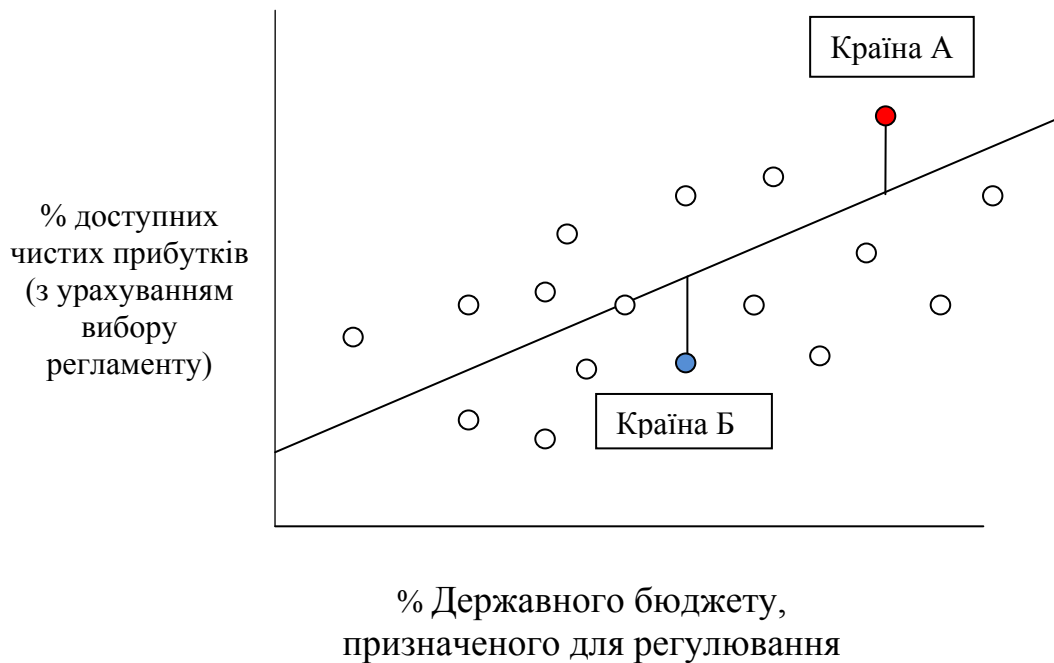
Рис.2 ілюструє інтеграцію цих двох компонентів в оцінку, а також те, як така оцінка дає результати, які при передачі та інтерпретації можуть підтримувати прийняття рішень. Вибір відповідних показників та дизайну досліджень, а потім їх інтеграція один в одного, часто вимагатимуть судження, що залежить від конкретних випадків, залежно від мети оцінки та наявності даних. Графіки для індикаторів та дослідницьких конструкцій на рис. 3 в пріоритетному порядку перераховують, що, як правило, є кращим вибором для показників та дослідницьких конструкцій.

Вміти узагальнювати різні норми або проводити порівняння між правилами вимагає аналітично осмисленого способу в загальному масштабі записати, наскільки добре працюють різні регламенти. Однак спроба створити єдиний показник ефективності регулювання, будь то для всіх правил чи навіть для всіх нормативно-правових актів однієї галузі, становить ряд концептуальних та практичних проблем. Згідно з практичними завданнями, існують чотири основні концептуальні способи створення показників, які дозволять як поєднувати, так і порівнювати результати різних регламентів:

- коефіцієнти економічної ефективності;
- співвідношення доходів та витрат;
- чисті прибутки;
- рентабельність державних інвестицій.

Показник рентабельності державних інвестицій, остаточний базовий спосіб створення загального показника, є одним із способів врахування відмінностей у законному демократичному виборі. Основна ідея полягає в тому, щоб побачити, які результати досягають різні норми регулювання. Іншими словами, за певних інвестицій урядових ресурсів, які чисті вигоди приносять різні нормативні акти? Для досконалого регулювання, ймовірно, знадобиться багато державних ресурсів, щоб розробити індивідуальне правило, яке забезпечує правильні стимули для кожної «фірми» вживати найкращих можливих дій, а також уважно стежити за дотриманням та розгортати цільові відповіді на реалізацію, що дасть змогу здійснювати найбільший вплив на дотримання.

Зокрема, це буде мірою співвідношення фактично досягнутих чистих доходів до потенційних чистих доходів, передбачених з урахуванням основних варіантів вибору щодо регулювання. Тоді, якщо можна було б розраховувати розмір коштів із урядового бюджету у відсотках, призначеного на виконання цього регламенту, то можливо буде обчислити рентабельність інвестицій. Наскільки добре зробив кожен уряд у досягненні свого потенціалу, враховуючи пропорцію виділених ресурсів? Для ілюстрації, результати такої ідеї щодо порівняння ефективності регулювання в різних країнах можуть мати вигляд, як показано на рис. 2, причому кожна крапка представляє відповідність між досягнутими чистими прибутками різної країни та її частиною державних ресурсів, виділених на регулювання. Рядок, який найкраще відповідає цим даним, показав би середню частку чистих прибутків, досягнутої для певної частки бюджетних ресурсів, що виділяються на регулювання (тобто середнє відношення фактичних чистих доходів до потенційних чистих доходів за кожне граничне збільшення відсотків від відсотка урядового бюджету) [5, с. 26].

Рис. 3. Ілюстрація показника рентабельності інвестицій [5, с. 27]

На рис.3 гіпотетична країна А отримує більше потенційних чистих прибутків від інвестування державних ресурсів, що виділяються на регулювання, ніж середня країна, яка цю саму частку свого урядового бюджету приділяє регулюванню, тоді як країна Б опиняється нижче середнього. Країна А очевидно пожинає більший потенціал від своїх інвестицій, ніж країна Б.

Представлений тут прибуток від інвестицій має чітке концептуальне звернення між юрисдикційними порівняннями регуляторних показників, оскільки воно фактично дозволяє країнам обирати власну політику, а потім просто вимірювати, чи роблять вони все можливе, щоб проводити політику, яку вони (або їхні демократичні представники) розглядають [5, с. 27].

Окрім необхідності системи державної бухгалтерської звітності, яка може розподіляти витрати на конкретні нормативні акти, ця конкретна віддача інвестицій вимагає певного способу знати, які потенційні чисті вигоди будуть в результаті від кожного регулювання. Безперечно, буде складно точно оцінити, тому що кількість помилок невідома, оскільки все, що спостерігається, - це фактичний чистий прибуток. Завдання полягає в тому, щоб зрозуміти, яка частка цього чистого прибутку обумовлена:

- ступенем оптимальності вибору, який здійснюють демократично відповідальні особи, що приймають рішення;

- ефективністю, з якою чиновники впровадили ці демократичні рішення. Якщо фактичні чисті прибутки є низькими, чи це тому, що регулюючі органи блискуче впроваджують деякі дійсно неефективні початкові рішення при розробці регламенту, або погано впроваджують якісь блискучі та оптимальні регуляторні рішення?

Настільки важливим є визнання теоретичної привабливості показника, який би оцінював кожну країну на основі того, як максимально реалізується власний потенціал, проте в реаліях досліджень неможливо точно визначити потенційний чистий прибуток, що виключає тип рентабельності інвестицій. Можна сказати, що введена тут рентабельність інвестицій не є практичним варіантом. Крім того, слід визначити співвідношення витрат і доходів, оскільки вони можуть вводити в оману щодо ступеня обсягу чистих прибутків.

Таблиця 1.
Переваги та недоліки сукупних показників ефективності регулювання [5]

Показник	Переваги	Недоліки
Коефіцієнти економічної ефективності	Не потрібно монетизувати прибуток.	Обмежено одним видом допомоги (наприклад, живою економією, за винятком захворюваності)
Коефіцієнти доходів та витрат	Перетворює кілька видів пільг і витрат в загальну одиницю Дозволяє проводити порівняння різних розмірів економіки	Практичні виклики чи моральні заперечення щодо отримання певних переваг Може серйозно ввести в оману щодо справжнього рівня чистого прибутку
Чисті вигоди	Перетворює кілька видів пільг і витрат у загальну одиницю Може бути скориговано для порівняння в різних країнах	Практичні виклики чи моральні заперечення щодо отримання певних переваг
Рентабельність урядових інвестицій	Теоретично враховує чистий потенціал вигоди різних країн	Неможливо виміряти потенційні чисті вигоди Практичні виклики чи моральні заперечення щодо отримання певних переваг

Таким чином, єдиними двома життєздатними варіантами загального показника ефективності регулювання є коефіцієнт ефективності та чисті прибутки. Якщо доходи можна монетизувати, чисті прибутки стануть кращим варіантом; однак коефіцієнт ефективності залишається варіантом, коли монетизація неможлива. Переваги та недоліки кожного з чотирьох основних концептуальних способів створення показників узагальнені в табл. 1 [5, с. 28].

Щодо якості та ефективності регулювання передбачають, що належне регулювання повинно:

- слугувати чітко визначеним цілям політики та бути ефективними у досягненні цих цілей;
- мати надійну правову та емпіричну основу;
- отримувати доходи, що виправдовують витрати, враховуючи розподіл наслідків у суспільстві та враховуючи економічні, екологічні та соціальні ефекти;
- мінімізувати витрати та спотворення ринку;
- сприяти інноваціям через ринкові стимули та цільові підходи;
- бути зрозумілим, простим та практичним для користувачів;
- відповідати іншим нормам та політикам;
- бути максимально сумісним з принципами конкуренції, торгівлі та інвестицій на внутрішньому та міжнародному рівнях [4 с. 38].

Параметри, що є актуальними в контексті принципів ОЕСР, також включають доступ до інформації, прозорість та те, наскільки вони приймають чіткі, послідовні та передбачувані рішення.

Однак, одним з ключових регуляторних факторів, який є критичним у процесі фінансового регулювання, є оцінка ризику та інтеграція системної оцінки ризиків до нормативних вимог щодо окремих фінансових установ. Крім того, "координація", на яку наголошують керівні принципи якості та виконання регуляторних норм ОЕСР, - це співпраця, узгодження з органами з питань фінансової стабільності, розвитку, забезпеченості або з іншими сферами розробки політики на внутрішньому рівні. Основним питанням координації, яке є критичним у фінансовому регулюванні, є координація регуляторів у межах однієї сфери політики при функціонуванні з їхніми партнерами в інших країнах [4, с. 39].

В кризових та посткризових умовах необхідно вчасно зорієнтуватися та вибрати найбільш ефективну та результативну методику стабілізації фінансового сегменту та загального економічного рівня в цілому в регіоні чи країні. На прикладі Великобританії можна простежити розгортання ілюстративного сценарію при появі нестабільних подій, що можуть спричинити загальний занепад економічного сектору. На основі заданих кризових умов провадяться заходи для посилення фінансових умов, в особливості підтримки основних торгових партнерів, відновлення ділової активності, збільшення процесу імпорту\експорту при падінні ризикових цін на активи, виникненні внутрішніх шоків, скороченні значимих торгів [1, с.7].

Таблиця 2.

Орієнтовні шляхи для вибраних економічних змінних, що відповідають ілюстративному сценарію, % [1]

Показник	1998-2007	2008	2009	2010-18	2019	2020	2021	2022
						Ілюстративний сценарій		
ВВП Великобританії	3	0	-4	2	1	-14	15	3
Рівень безробіття при ПНФ	5	6	8	6	4	8	7	4
Інфляція (ІСЦ)	1,6	3,6	2,2	2,3	1,8	0,6	0,5	2,0
Банківська ставка	5,1	4,7	0,6	0,5	0,8	0,2	0,1	0,2
Світовий ВВП	4	3	0	4	3	-12	15	5
Споживання домогосподарств	3	0	-3	2	1	-14	15	4
Коефіцієнт економії домогосподарств	8	9	12	9	6	17	10	9
Бізнес-інвестиції	3	-6	-16	4	1	-26	19	12
Внесок чистої торгівлі у ВВП	0	1	0	0	0	0	0	-1
Погодинна продуктивність праці	2	-1	-1	1	0	-1	2	0
Середній тижневий заробіток	4	4	0	2	3	-2	4	2
Одинична вартість праці	3	2	4	1	3	11	-9	3
Імпортні ціни	0	9	4	1	1	-2	0	0

Можливо багато інших сценаріїв для економіки. Можна сказати, що ілюстративний сценарій є дуже умовним і визначально залежить від основних припущень, пов'язаних із заданими кризовими умовами. У табл. 3 викладено чутливість сценарію до зміни деяких ключових драйверів, використовуючи стилізовані оцінки, щоб проілюструвати їх потенційний вплив [1, с. 11].

Таблиця 3.

Стилізовані оцінки впливу зміни вибраних базових припущень на орієнтовні шляхи для деяких економічних змінних, % [1]

Показник чутливості	Безпосередній вплив на діяльність (у відсотках до ВВП 2019 року)	Вплив на активність через три роки (у відсотках до ВВП 2019 року)	Найбільший вплив на відсоткові пункти безробіття (квартал)	Пік впливу на інфляцію, відсоткові пункти (квартал)
Заходи, що проводяться для підтримки фінансової, фіскальної та загальноекономічної політики	-/+ 1,25	~0	+/- 0,75 (протягом 1 кварталу)	-/+ <0,25 (після 1 кварталу)
Тимчасовий на 2 процентні пункти вищий / нижчий рівень заощаджень домогосподарств та підприємств	-/+ 1	-/+0,25	+/- 1,75 (після 2 кварталу)	-/+ 1 (після 3 кварталу)
Стійкий на 2 процентні пункти більший / нижчий рівноважний рівень тривалого безробіття	-/+ 0,25	+/- 1,75	+/- 2 (після 12 кварталу)	+/- 0,25 (після 4 кварталу)

Дана таблиця наводить ілюстративність чутливості сценарію до змін заходів щодо підтримки монетарної політики. Якщо ефективна політика щодо відновлення та стабілізації загального рівня економіки не буде запроваджена вчасно, ділова активність знизиться приблизно на 1,25% від річного ВВП. Це призведе до відносно швидкого зростання безробіття. Інфляція була б трохи меншою на 0,25 %т нижче в найближчій перспективі, оскільки, як вважають, попит впаде більше, ніж пропозиція. Проте, при вчасному впровадженні ефективної фінансової діяльності, це матиме протилежний ефект. Це показує вплив негайного збільшення довгострокового рівноважного рівня безробіття на економіку. Вплив на діяльність наростає поступово з часом, так що в середньостроковій перспективі вплив на ВВП буде більшим, ніж у найближчій перспективі. Безробіття вище, і зміна схожа на зміну довгострокової рівноваги в середньостроковій перспективі. Але оскільки довготривалий рівноважний рівень безробіття вважається негайно вищим, на ринку праці в найближчій перспективі спостерігається зниження активності. Це дещо прискорює процес інфляції.

Можна сказати, що найефективнішою діяльністю в заданих умовах є заходи щодо надання кредиту нефінансовим корпораціям, в особливості МСП. Це дає змогу визначити основні принципи та постулати здійснення ефективної та дієвої політики щодо відновлення економічного стану.

1. Один комплекс заходів повинен включати пряму фіскальну підтримку та державні гарантійні схеми. Юрисдикціям також необхідно запровадити схеми публічних гарантій для стимулювання банківського кредитування, в тому числі для МСП, а також прямі фіскальні заходи, включаючи відстрочку податкових зобов'язань.

2. Інший комплекс заходів повинен включати заходи щодо забезпечення регуляторної гнучкості чи іншої макропруденційної підтримки. Деякі юрисдикції можуть зменшити контрициклічні буфери та забезпечити відмову стосовно вимог до капіталу. Фірмам рекомендується в повній мірі використовувати гнучкість, вкладену в діюче регулювання, та використовувати свої буфери для капіталу та ліквідності, коли вони можуть надати позики постраждалим домогосподарствам та підприємствам. Деякі органи влади рекомендують банкам не виплачувати дивіденди та не купувати акції назад протягом певного періоду часу

3. Центральні банки повинні вжити низку заходів щодо забезпечення ліквідності банків та ринків, у тому числі шляхом проведення додаткових операцій з рефінансування або зменшення мінімальних резервних вимог [3, с. 109].

Ще один ключовий елемент системи безпеки фінансового сектора включає політику та процедури, спрямовані на управління кризами. Оцінка достатності мережі безпеки повинна враховувати готовність національних органів влади вирішувати системну банківську кризу (в ідеалі - створити план дій у випадку надзвичайних ситуацій) у разі виникнення кризи. Багато державних органів влади можуть розцінювати перспективи кризи як дуже віддалені, і, таким чином, оцінка готовності може допомогти підвищити обізнаність про необхідність створення політики та процедур для вирішення кризової ситуації.

Деякі ключові моменти при оцінці структури антикризового управління включають наступні:

1. Чи достатньо міцною є регуляторна база в звичайний час для забезпечення плавної реструктуризації банківського сектору після стримування кризи? Це питання охоплює широкий спектр областей, включаючи банківське законодавство, процедури банкрутства, закони про виконання прав власності та якість судової влади. Адекватний закон про неплатоспроможність банків у звичайні періоди має вирішальне значення для забезпечення безперервності банків під час кризи.

2. Комітет з питань політики на високому рівні необхідний, як тільки стане зрозуміло, що криза приймається в системних масштабах. У цей момент важливо діяти швидко та рішуче, що вимагає повноважень на високому рівні. Цей орган повинен знаходитись на рівні міністрів та повинен включати керівника центрального банку та наглядового відомства.

3. Хоча неможливо розробити план, який охоплюватиме всі надзвичайні ситуації (кризи бувають у багатьох формах та проявах), влада повинна мати певний погляд на типи заходів, які можна вжити для стримування нових кризових ситуацій. Деякі країни періодично організують моделювання криз для підвищення обізнаності щодо потенційних проблем та вирішення логістичних перешкод для безперервного управління кризами [3, с. 110].

Висновки. Здійснення регулюючих заходів відіграють ключову роль у підвищенні фінансової стабільності. Рекомендовано здійснювати подальші дії у певних сферах, щоб зменшити витрати, складність регуляторних заходів та зменшити небажані побічні ефекти. Водночас необхідно вдатися до подальших процедур щодо зменшення ризику на державному та міжнародному рівнях. З цієї причини необхідно здійснювати виконання таких заходів:

1. Удосконалення та оновлення системи звітності;
2. Поліпшення пропорційності регуляторних заходів ;
3. Модернізація правил прозорості;
4. Цільове регуляторне вдосконалення фондів;
5. Додаткові заходи щодо зменшення ризику.

Регулювання має на меті вирішення дискретних, але різноманітних проблем. Щоб знати, чи діє регулятивна політика, урядам потрібні надійні показники, які вимірюють повний спектр результатів, позитивних та негативних, викликаних цим регулюванням, і їм потрібно аналізувати ці показники, використовуючи ретельне дослідження «конструкції», які або покладаються на рандомізовані експерименти, або використовують складні статистичні методи, які можуть контролювати весь процес.

Те саме стосується регуляторної політики та систем регулювання управління. Ці правила, процедури та практика, що регулюють сам процес формування норм, мають на меті покращити рішення регуляторів, а отже, забезпечити всі результати процесу. На жаль, регулююча політика до цих пір занадто часто рекомендується без серйозних оцінок для її підтримки. Вони цілком можуть бути виправданими, але для виправлення недоліків систематичних, причинно-орієнтованих досліджень регуляторної політики урядам потрібно буде оцінити суттєві результати своїх регламентів, використовуючи сукупність показників та дослідницькі проекти. Також необхідно застосувати ту саму основу для оцінки відмінних результатів процесу, яких має на меті досягти регуляторна політика.

Список літератури.

1. Bank of England, (2020), “Monetary Policy Report”, available at: <https://www.bankofengland.co.uk/-/media/boe/files/monetary-policy-report/2020/may/monetary-policy-report-may-2020> (Accessed 24 July 2020).
2. Federal Ministry of Finance. Ten years after the financial crisis: have regulatory reforms made the financial sector more resilient to crisis, 2019. Режим доступу: https://www.bundesfinanzministerium.de/Content/EN/Standardartikel/Topics/Financial_markets/Articles/2019-04-15-ten-years-financial-crisis.html.
3. Financial Sector Assessment: A Handbook. Evaluating Financial Sector Supervision: Banking, Insurance, and Securities Markets, 2005. Режим доступу: <https://www.imf.org/external/pubs/ft/fsa/eng/pdf/ch05.pdf>
4. Julia Black, Stephane Jacobzone. Tools for Regulatory Quality and Financial Sector Regulation, 2009. Режим доступу: <https://www.oecd-ilibrary.org/docserver/218772641848.pdf?expires=1595185357&id=id&accname=guest&checksum=F3115B67C30AA18D54A470C541691360>
5. OECD. Evaluating the impact of regulation and regulatory policy, 2012. Режим доступу: https://www.oecd.org/gov/regulatory-policy/1_coglianese%20web.pdf

References.

1. Bank of England, (2020), “Monetary Policy Report”, available at: <https://www.bankofengland.co.uk/-/media/boe/files/monetary-policy-report/2020/may/monetary-policy-report-may-2020> (Accessed 24 July 2020).
2. Federal Ministry of Finance (2019), “Ten years after the financial crisis: have regulatory reforms made the financial sector more resilient to crisis”, available at: https://www.bundesfinanzministerium.de/Content/EN/Standardartikel/Topics/Financial_markets/Articles/2019-04-15-ten-years-financial-crisis.html (Accessed 24 July 2020).
3. Financial Sector Assessment: A Handbook (2005), “Evaluating Financial Sector Supervision: Banking, Insurance, and Securities Markets”, available at: <https://www.imf.org/external/pubs/ft/fsa/eng/pdf/ch05.pdf> (Accessed 22 July 2020).
4. Julia Black, Stephane Jacobzone (2009), “Tools for Regulatory Quality and Financial Sector Regulation”, available at: <https://www.oecd-ilibrary.org/docserver/218772641848.pdf?expires=1595185357&id=id&accname=guest&checksum=F3115B67C30AA18D54A470C541691360> (Accessed 22 July 2020).
5. OECD, (2012), “Evaluating the impact of regulation and regulatory policy”, available at: https://www.oecd.org/gov/regulatory-policy/1_coglianese%20web.pdf (Accessed 24 July 2020).

Стаття надійшла до редакції 31.07.2020 р.